

Belediye Lehine Sonuçlanan Davalarda Avukatlık Vekalet Ücretlerinin Dağıtım Esasları

Bu makalede, belediye lehine sonuçlanan davalarda avukatlık vekalet ücretlerinin dağıtımının nasıl olması gerektiği, belediyelerde tam zamanlı veya kısmi zamanlı sözleşmeli statüde çalışan avukatlara vekalet ücretlerinin verilip verilmeyeceği, hukuk biriminde görev yapan memur personele vekalet ücretlerinin neden verilemeyeceği gibi hususlar konu ile ilgili mevzuat ve Sayıştay kararları bağlamında değerlendirilmiştir.

BELEDİYE LEHİNE SONUÇLANAN DAVALARDA AVUKATLIK VEKALET ÜCRETLERİNİN DAĞITIM ESASLARI

Samet ÇELİK

İçişleri Bakanlığı Kontrolörü

Giriş

Belediyeleri davacı ya da davalı statüsünde yargı dairelerinde temsil etmekle görevli belediye başkanları bu yetkilerini genellikle vekil yani avukat tayin etmek suretiyle yerine getirmektedirler. Uygulamada, belediye aleyhine sonuçlanan davalarda ortaya çıkan avukatlık vekalet ücretlerinin ödenmesinde herhangi problemle karşılaşılmazken belediye lehine sonuçlanan davalarda avukatlık vekalet ücretlerinin dağıtımında nasıl bir yol izlenmesi gerektiği hususunda birtakım tereddütlerle karşılaşıldığı görülmektedir. Şöyle ki mezkur durumda avukatlık vekalet ücretlerinin dağıtımında yapılan hatalar, vekalet ücretlerinin hukuk biriminde görev yapan memur personele dağıtılması ile ilgili yapılan yanlışlar, avukatlık vekalet ücretinin mevzuatta belirtilen oran tutarındaki kısmının gelir kaydının yapılmaması gibi noksanlıklar özellikle Sayıştay Temyiz Kurulu,

Sayıştay Daire kararları ile Sayıştay denetçi raporlarında mevzu bahis edilmekte ve uygulayıcılar açısından kamu zararına sebebiyet verildiği anlaşılmaktadır.

Bu yazımızda belediye lehine sonuçlanan davalarda avukatlık vekalet ücretlerinin dağıtımının nasıl olması gerektiği, belediyelerde tam zamanlı veya kısmi zamanlı sözleşmeli statüde çalışan avukatlara vekalet ücretlerinin verilip verilmeyeceği, hukuk biriminde görev yapan memur personele vekalet ücretlerinin neden verilemeyeceği gibi hususlar konu ile ilgili mevzuat ve Sayıştay kararları bağlamında değerlendirilecektir.

Belediye Lehine Sonuçlanan Davalarda Avukatlık Vekalet Ücretlerinin Dağıtımına İlişkin Mevzuat ve Uygulama

Belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil edilen vekalet ücretlerinin dağıtımıyla ilgili olarak 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Avukatlık Ücretinin Dağıtımı" başlıklı 82 inci maddesinde; "Belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin; avukatlara (49 uncu maddeye göre çalıştırılanlar dâhil) ve hukuk servisinde fiilen görev yapan memurlara dağıtımı hakkında 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yolu ile uygulanır." hükmüne yer verilmektedir.

1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekalet Hakkında Kanun, 02.11.2011 tarih ve 28103 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 659 Sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılmış ve 659 Sayılı KHK'nın "Yürürlükten Kaldırılan ve Uygulanmayacak Hükümler ile Atıflar" başlıklı 18 inci maddesinde; "2/2/1929 tarihli ve 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekalet Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Diğer mevzuatta 1389 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanun Hükmünde Kararnameye yapılmış sayılır." hükmüne yer verilmektedir. Dolayısıyla Belediye Kanunu'nda vekâlet ücretlerinin dağıtımıyla ilgili olarak 1389 sayılı Kanuna yapılan atıfların 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye yapılmış olacağı, böylelikle belediye lehine neticelenen davalardaki vekalet ücretlerinin dağıtımı ile ilgili 659 sayılı KHK'nin hükümlerinin uygulanması gerektiği anlaşılmaktadır.

659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin "Davalardaki temsilin niteliği ve vekâlet ücretine hükmedilmesi ve dağıtımı" başlıklı 14 üncü maddesinde; "(1) Tahkim usulüne tabi olanlar dâhil adli ve idari davalar ile icra

dairelerinde idarelerin vekili sıfatıyla hukuk birimi amirleri, muhakemat müdürleri, hukuk müşavirleri ve avukatlar tarafından yapılan takip ve duruşmalar için, bu davaların idareler lehine neticelenmesi halinde, bunlar tarafından temsil ve takip edilen dava ve işlerde ilgili mevzuata göre hükmedilmesi gereken tutar üzerinden idareler lehine vekâlet ücreti takdir edilir.

(2) İdareler lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekâlet ücretleri, hukuk biriminin bağlı olduğu idarenin merkez teşkilatında bir emanet hesabında toplanarak idare hukuk biriminde fiilen görev yapan personele aşağıdaki usul ve sınırlar dâhilinde ödenir.

a) Vekâlet ücretinin; dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ı (...) eşit olarak ödenir.

b) Ödenecek vekâlet ücretinin yıllık tutarı; hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü, avukatlar için (10.000) gösterge (...) rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarının on iki katını geçemez.

c) Yapılacak dağıtım sonunda arta kalan tutar, hukuk biriminde görev yapan ve (b) bendindeki tutarları dolduramayan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara ödenir. Bu dağıtım sonunda arta kalan tutar üçüncü bütçe yılı sonunda ilgili idarenin bütçesine gelir kaydedilir.

(3) Hizmet satın alınan avukatlara yapılacak ödemeler bu madde kapsamı dışındadır." denilmektedir.

Ancak uygulayıcılar açısından belirtmek gerekirse 659 sayılı KHK'nin 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan (10.000) gösterge rakamının, Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin 21 inci maddesi uyarınca 20.000 olarak uygulanacağı belirtilmiştir. (Yazının bundan sonraki kısımlarında geçen (10.000) ek gösterge rakamı (20.000) olarak kabul edilmelidir.)

659 sayılı KHK'nin "Yönetmelik" başlıklı 16 ncı maddesi dayanak kabul edilerek Bakanlar Kurulunca çıkarılan "Vekalet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik"te vekalet ücretlerinin kimlere ne şekilde nasıl dağıtılması gerektiği hususları ile ilgili ayrıntılı hükümlere yer verilmektedir.

Şöyle ki mezkur Yönetmeliğin “Vekalet Ücretlerinin Bir Hesapta Toplanması” başlıklı 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında; “İdareler lehine karara bağlanan ve tahsil edilen vekalet ücretleri, dava ve icra takibini yapan hukuk biriminin bağlı olduğu idarenin merkez muhasebe birimi nezdinde açılan bir emanet hesabında toplanır.” denilmektedir. Bahse konu yönetmeliğin “Vekalet Ücreti Ödenecekler” başlıklı 5 inci maddesinde; “İdareleri adli ve idari yargıda, icra mercileri ve hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili kılınanlardan aylık ücret ve tazminatları 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 10 uncu maddesine göre ödenenler dışındaki hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara bu Yönetmelik kapsamında vekalet ücreti ödenir.” hükmü ile kimlere vekalet ücretinin ödenebileceği belirtilmiştir.

Mezkur Yönetmeliğin “Ödenecek Vekalet Ücretinin Limiti ve Dağıtım Şekli” başlıklı 6 ncı maddesinde; “(1) Emanet hesabında toplanan vekalet ücretleri, vekalet ücretinden yararlanacak kişilere yıllık tutarı; (10.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarın oniki katını geçmemek üzere, aşağıdaki şekilde dağıtılır:

a) Dava veya icra dosyasını takip eden hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55’i, vekalet ücreti dağıtımının yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40’ı eşit olarak ödenir.

b) Davanın takibi ve sonuçlandırılmasında birbiri ardına veya birlikte hizmeti geçenlere (a) bendine göre ayrılan hisseler bu kişilerin hizmet ve karara tesir derecesine göre hukuk birim amiri tarafından paylaşılır.

c) Dağıtımı yapılmayan %5’lik kısım muhasebe birimince Hazineye gelir kaydedilir.” denilerek vekalet ücretlerinin nasıl dağıtılması gerektiği ayrıntılı şekilde izah edilmiştir.

Yine söz konusu Yönetmeliğin “Bütçeye Gelir Kaydedilmesi” başlıklı 8 inci maddesinde de; Emanet hesabında toplanan ve dağıtımı yapılamayan vekalet ücretleri tahsilini takip eden üçüncü bütçe yılının sonunda gelir kaydedilir.” hükmüne yer vermiştir.

Yukarıda gerek 659 sayılı KHK’de gerekse de Yönetmelikte ayrıntılı bir şekilde hüküm altına alınan vekalet ücretlerinin dağıtımı hususunda belediyelerin izlemesi gereken yol maddeler halinde aşağıda sıralanmıştır:

1. Öncelikle belediye tarafından, belediye lehine karara bağlanan ve tahsil edilen vekalet ücretlerinin belediye tarafından açılacak bir emanet hesabında toplanması,
2. Dava veya icra dosyasını takip eden hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata vekalet ücretinin %55'inin ödenmesi,
3. Vekalet ücretinin dağıtıldığı yıl içerisinde dava veya icra dosyasını takip etmeyen veya edemeyen altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ının eşit olarak ödenmesi,
4. Emanet hesabında toplanan vekalet ücretlerinin, vekalet ücretinden yararlanacak kişilere yıllık tutarı; (20.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarın on iki katını geçmemesinin sağlanması,
5. Dağıtımı yapılmayan %5'lik kısmın Hazineye gelir kaydedilmesi,
6. Emanet hesabında toplanan ve dağıtımı yapılmayan vekalet ücretlerinin tahsilini takip eden üçüncü yılın sonunda belediye bütçesine gelir kaydedilmesi sağlanmalıdır.

Belediyeler lehine neticelenen davalarda avukatlık vekalet ücretlerinin dağıtımına ilişkin maddeler halinde sıraladığımız uygulama esasları özellikle konu ile ilgili uygulayıcılar açısından hayati önem arz etmektedir. Şöyle ki avukatlık vekalet ücretlerinin dağıtımında yapılan hatalar sorumluluğu bulunan belediye personeli hakkında kamu zararına sebebiyet vermektedir. Örneğin Sayıştay Temyiz Kurulunun 25.09.2019 tarih ve 46652 tutanak nolu kararında, belediyede kadrolu memur olarak çalışan avukata belediye lehine sonuçlanan davalar sebebiyle tahsil edilen vekalet ücretinden payına düşen miktar ödendiği halde, her bir davaya ilişkin tahsil olunan vekalet ücretinin %70'inin ayrıca ödenemeyeceğine hükmederek sorumlu kişi hakkındaki kamu zararının tasdikine karar vermiştir.

Sonuç olarak belediye lehine sonuçlanan davalarda avukatlık vekalet ücretleri dağıtılırken yapılacak ödemelerde kanun koyucu tarafından çizilen sınırlara dikkat edilmesi, vekalet ücreti ödenecekler yapılacak ödemeler gerçekleştirilirken davayı takip eden ve etmeyen ayrımına gidilmesi, davayı bizatihi takip edenlere vekalet ücretinin yüzde 55'i, davayı takip etmeyen veya edemeyen ve aynı zamanda da altı aydan fazla hukuk biriminde fiilen görev yapmış olanlara ise vekalet ücretinin yüzde 40'ının ödenmesi, şayet belediyede norm kadro ya da teşkilatlanma açısından herhangi bir hukuk birimi mevcut değilse bahse konu yüzde 40'lık oranın ödenmemesi, dağıtımı

yapılmayan vekalet ücretlerinin yüzde 5'inin hazineye gelir kaydedilmesi ve nihayetinde üç yılın sonunda emanet hesabında toplanıp da dağıtımı yapılmayan vekalet ücretlerinin belediye bütçesine gelir kaydedilmesi hususları uygulayıcılar açısından sık sık unutulmuş ya da hata yapılan hususlar olduğundan vekalet ücretlerinin dağıtımında yukarıda çizdiğimiz sınırlar çerçevesinde ödemelerin yapılması hem uygulayıcıların elini rahatlatacak hem de mezkur konunun işleyişinin standart bir zemine oturtulmasını sağlayacaktır.

Belediyelerde Sözleşmeli Statüde Çalışan Avukatlara Vekalet Ücreti Verilebilir mi?

Belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil edilen vekalet ücretlerinin dağıtımıyla ilgili olarak 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Avukatlık Ücretinin Dağıtımı" başlıklı 82 inci maddesinde; "Belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin; avukatlara (49 uncu maddeye göre çalıştırılanlar dâhil) ve hukuk servisinde fiilen görev yapan memurlara dağıtımı hakkında 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yolu ile uygulanır." hükmüne yer verilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Norm Kadro ve Personel İstihdamı" başlıklı 49 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında norm kadroya uygun olarak yıllık sözleşme ile tam zamanlı sözleşmeli avukat çalıştırılabileceği; mezkur maddenin 4 üncü fıkrasında; avukat kadrosu bulunmayan veya işlerin azlığı nedeniyle bu unvanlarda kadrolu personel istihdamına ihtiyaç duyulmayan belediyelerde bu hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, haftanın ya da ayın belirli gün veya saatlerinde kısmi zamanlı avukat çalıştırılabileceği; yine bahse konu maddenin 5 inci fıkrasında ise; tam zamanlı veya kısmi zamanlı olarak çalıştırılacak personele her ne ad altında olursa olsun sözleşme ücreti dışında herhangi bir ödeme yapılamayacağı ve ücret mahiyetinde aynî ya da nakdî menfaat temin edilemeyeceği belirtilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun her ne kadar 49 uncu maddesinde sözleşmeli statüde çalıştırılan personele sözleşme ücreti dışında herhangi bir ödeme yapılamayacağı belirtilmişse de bu hükmün mezkur Kanunun 82 nci maddesinde uygulama imkanı bulunmamaktadır. Diğer bir deyimle, bahse konu 82 nci madde istisnai bir düzenleme getirmektedir. Böylece, tam zamanlı veya kısmi zamanlı çalıştırılan sözleşmeli personeller doğrudan doğruya avukatlık vekalet ücretlerinin dağıtımı hususunda sürece dahil edilmiş ve vekalet ücreti ödenecek kişiler arasında sayılmıştır. Böylece belediye lehine neticelenen davalarda tam zamanlı ya da kısmi zamanlı sözleşmeli avukat olarak

görev yapan personellerin de vekalet ücreti almalarında mevzuat bağlamında bir engel bulunmamaktadır. Ancak sözleşmeli statüde görev yapan avukatlara dağıtılacak vekalet ücretlerinin dağılımında uygulamada hatalar yapıldığı görülmektedir.

Vekalet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “Vekalet Ücreti Ödenecekler” başlıklı 5 inci maddesinde hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara bu Yönetmelik kapsamında vekalet ücretinin ödeneceği belirtilmiş ve mezkur Yönetmeliğin “Ödenecek Vekalet Ücretinin Limiti ve Dağıtım Şekli” başlıklı 6 ıncı maddesinde vekalet ücretinin hangi esaslara göre dağıtılacağı hükme bağlanmış olup, vekalet ücretlerinin nasıl dağıtılması gerektiği yukarıda ayrıntılı şekilde izah edilmiştir.

Söz konusu Yönetmeliğin “Bütçeye Gelir Kaydedilmesi” başlıklı 8 inci maddesinde; Emanet hesabında toplanan ve dağıtımı yapılamayan vekalet ücretleri tahsilini takip eden üçüncü bütçe yılının sonunda gelir kaydedilir.” denilerek vekalet ücretlerinin nasıl dağıtılacağı hüküm altına alınmıştır.

Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde tam zamanlı ya da kısmi zamanlı görev yapan avukatlar; öncelikle emanet hesabında toplanan vekalet ücretlerinden dava veya icra dosyasını takip etmek suretiyle yüzde 55’ini; belediyede hukuk birimi olması ve bu birimde dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla fiilen görev yapmış olmak şartıyla yüzde 40’ını; yani toplamda dağıtılacak vekalet ücretlerinin yüzde 95’ini alabilecektir. Ancak bu oranın hesaplanmasında vekalet ücretlerinin yıllık tutarının yukarıdaki mevzuatta belirtilen üst sınırı ($20.000 \times \text{memur katsayı} \times 12$) aşmamasına dikkat edilmesi gerekmektedir.

Sözleşmeli statüde görev yapan avukatlara vekalet ücretlerinin ödenmesi hususunda en önemli ayrıntı belediyede hukuk biriminin bulunup bulunmamasıdır. Birçok belediye norm kadro ve teşkilatlanma açısından hukuk birimi ihdas ederken birçok belediye nüfus kriteri dolayısıyla hukuk birimi oluşturmamakta ve belediye ile ilgili dava süreçlerini tam zamanlı ya da kısmi zamanlı sözleşmeli avukatlar aracılığıyla yürütmektedir. Norm kadro ve teşkilatlanma açısından hukuk birimi bulunmayan belediyelerde görev yapan tam zamanlı ya da kısmi zamanlı sözleşmeli avukatlara Vekalet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca sadece dava veya icra dosyasını takip etmek suretiyle vekalet ücretlerinin yüzde 55’inin verilecek olup; aynı fıkra da yer alan hukuk biriminde dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla fiilen görev yapmış olmak şartıyla yüzde 40’lık vekalet ücreti verilemeyecektir. Yani hukuk birimi bulunmayan belediyelerde görev yapan tam zamanlı veya sözleşmeli avukatlara vekalet ücretlerinin sadece yüzde 55’i dağıtılacak olup bu

oranın üstünde yapılan dağıtımların sorumluluğu bulunan belediye personeli hakkında kamu zararına sebebiyet verdiği görülmektedir. Örneğin Sayıştay Temyiz Kurulunun 23.06.2021 tarih ve 49764 tutanak nolu kararında, “ Yapılan incelemede, Daire ilamında da vurgulandığı üzere, ... Belediyesi’nde emanetler hesabında ... TL birikmiş olduğu, bunun en fazla % 55’i olan ... TL’nin davayı takip eden avukatlara dağıtılması mümkün olup kalan ...TL’nin belediyede hukuk birimi bulunmaması nedeniyledir olarak kaydedilmesi gerektiği, dolayısıyla sözleşmeli avukata yapılan ... TL’lik ödeme nedeniyle kamu zararının oluştuğu, bu itibarla ... Belediyesinde sözleşmeli avukat olarak çalışan ...’e avukatlık vekalet ücretinin mevzuatta öngörülenden fazla ödenmesi nedeniyle” sorumlu kişi hakkında kamu zararının tasdikine karar verilmiştir.

Sonuç olarak; belediye lehine neticelenen davalardaki avukatlık vekalet ücretlerinin tam zamanlı ya da kısmi zamanlı görev yapan sözleşmeli avukatlara dağıtılması hususunda mevzuat bağlamında bir engel bulunmadığı, ancak vekalet ücretlerinin dağıtılması ile ilgili belediyede hukuk birimi bulunup bulunmaması ayırımına gidilmesi gerektiği, şayet belediyede hukuk birimi varsa Vekalet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesindeki usul ve esaslar çerçevesinde sözleşmeli statüde yer alan avukatlara yönetmelikteki üst limiti geçmemek kaydıyla vekalet ücretlerinin yüzde 95’inin ödenebileceği; şayet belediyede hukuk birimi yoksa vekalet ücretlerinin sadece yüzde 55’inin ödenebileceği, bu oranın üzerinde gerçekleştirilecek ödemelerin sorumluları açısından kamu zararı teşkil edeceği değerlendirilmektedir.

Belediyede Hukuk Biriminde Görev Yapan Memur Personele Vekalet Ücreti Verilebilir mi?

Bazı belediyeler norm kadro ve teşkilatlanma açısından hukuk birimi kurabilme imkanına sahipken bazı belediyeler ise ilgili mevzuatta belirtilen kriterleri karşılamama açısından hukuk birimi oluşturmamaktadır. Belediyelerdeki hukuk birimlerinde avukatlar, birim müdürleri, müşavirler gibi hukuk eğitimi almış kişiler bulunabileceği gibi birimin idari iş ve işleyişine katkı sunan memur personeller de bulunabilmektedir. Belediye lehine neticelenen davalarda vekalet ücretlerinin dağıtımı ile ilgili memur personele herhangi bir ödeme yapılıp yapılmayacağı konusunda uygulayıcılar açısından tereddütlerin yaşandığı görülmektedir.

Vekalet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “Vekalet Ücreti Ödenecekler” başlıklı 5 inci maddesinde; “İdareleri adli ve idari yargıda, icra mercileri ve hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili kılınanlardan aylık ücret ve tazminatları 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 10 uncu maddesine göre ödenenler dışındaki hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat

müdürü ve avukatlara bu Yönetmelik kapsamında vekalet ücreti ödenir.” hükmü ile kimlere vekalet ücretinin ödenebileceği belirtilmiştir.

Mezkur Yönetmeliğin “Ödenecek Vekalet Ücretinin Limiti ve Dağıtım Şekli” başlıklı 6 ncı maddesinde yer alan vekalet ücretlerinin nasıl dağıtılması gerektiğine yukarıda yer verilmiş ve ayrıntılı şekilde izah edilmiştir.

Konuyu mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirecek olursak, hukuk birim amiri (müdürü), hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlar vekalet ücreti ödemesi yapılabilecek kişiler arasında sayılmıştır. Hukuk işlerinde biraz önce bahsi geçen unvanların dışında yer alan memur ya da diğer personele vekalet ücreti ödenebilmesine imkan tanıyan bir yasal düzenleme bulunmadığından, hukuk biriminde görev alan memur personele vekalet ücretinin ödenmesi mümkün değildir. Nitekim Sayıştay’ın 06.01.2021 tarih ve 48677 tutanak nolu kararında da; “(...) Belediye Hukuk İşleri Müdürlüğü’nde çalışan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukat dışındaki personele vekâlet ücreti ödenmesine ilişkin yeni bir kanuni düzenleme yapılmadığından, ödenen bu ücretlerin hukuki bir dayanağının bulunmadığı, dolayısıyla söz konusu personele dağıtılan vekalet ücretinin, kanuni dayanağı olmadan yapılan ödeme anlamına geldiği ve kamu zararını oluşturduğundan tazmin hükmünün tasdikine” karar verilmiştir.

Netice itibari ile gerek mevzuat hükümleri gerek yargı kararları doğrultusunda hukuk biriminde görev alan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukat unvanı dışındaki herhangi bir memur personele vekalet ücretinin ödenemeyeceği, ödenmesi durumunda kamu zararına sebebiyet verileceği değerlendirilmektedir.

Sonuç

Belediye lehine sonuçlanan davalarda avukatlık vekalet ücretlerinin dağıtımı ile ilgili uygulayıcıların hem 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 14 üncü maddesi hem de Vekalet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesi hükümlerini esas almaları gerekmektedir. Belediye lehine neticelenen davalarda avukatlık vekalet ücretlerinin dağıtımı ile ilgili belediye tarafından bir emanet hesabı oluşturulması, davayı takip eden hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata vekalet ücretinin yüzde 55’i, davayı takip etmeyen ancak altı aydan fazla hukuk biriminde fiilen görev yapan hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata vekalet ücretinin yüzde 40’ının ödenmesi; bahse konu tutarlarla ilgili ödeme yapılırken vekalet ücretinden yararlanacak kişilere yıllık tutarın, (20.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile

çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarın on iki katını geçmemesi hususuna dikkat edilmesi gerekmektedir.

Belediyelerde norm kadro açısından herhangi bir hukuk birimi oluşturulmamışsa belediye lehine neticelenen davalarda vekalet ücretlerinin sadece yüzde 55'inin dağıtılması, dağıtımı yapılmayan vekalet ücretlerinin mutlaka yüzde 5'inin hazineye gelir kaydedilmesi, üç yılın sonunda da emanet hesabında toplanıp da dağıtımı yapılmayan vekalet ücretlerinin belediye bütçesine gelir kaydedilmesi sağlanmalıdır.

Belediyelerde görev yapan tam zamanlı ya da kısmi zamanlı sözleşmeli avukatlara belediye lehine neticelenen davalarda vekalet ücretlerinin ödenmesi hususunda mevzuatta kısıtlayıcı bir hükmün bulunmamaktadır. Vekalet ücretlerinin dağıtılmasında şayet belediyede hukuk birimi mevcut değilse sözleşmeli statüdeki avukatlara vekalet ücretlerinin sadece yüzde 55 'inin ödenebileceği; hukuk birimi varsa Vekalet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesindeki üst sınırı geçmemek şartıyla vekalet ücretlerinin yüzde 95'inin ödenmesinde herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Belediye lehine sonuçlanan davalarda vekalet ücretlerinin gerek 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 14 üncü maddesi gerekse de Vekalet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesi çerçevesinde sadece hukuk biriminde görev alan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukat unvanlı kişilere verilecektir. Bu unvanlar dışındaki herhangi bir memur personele vekalet ücretinin ödenemeyeceği, ödenmesi durumunda kamu zararına sebebiyet verileceği Sayıştay Temyiz Kurulu kararlarında da yer almaktadır.

Belediye lehine sonuçlanan davalarda vekalet ücretlerinin dağıtılması hususunda yazımızda mevzuat hükümleri çerçevesinde çizdiğimiz sınırlara uygulayıcılar tarafından ehemmiyet gösterilmesi sağlanmalıdır. Aksi durumun Sayıştay Temyiz Kurulu kararları, Sayıştay Daire kararları ile teftişe esas Sayıştay denetçi raporlarında da konu edildiği gibi sorumluluğu bulunan personeller hakkında kamu zararına sebebiyet vereceği göz ardı edilmemelidir.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA